

Дидактичні ігри та мовленнєві вправи

Дидактичні ігри та мовленнєві вправи для старших дошкільнят

«В ігри грай – свою країну знай»

1. “Священні символи”

Мета: розширювати знання дітей про державні символи України – Герб, Прапор, Гімн, про герб свого міста; виховувати повагу до них; почуття приналежності до свого народу.

Матеріал: зображення Герба, Прапора України, герба рідного міста, запис Гімну України.

Хід гри

Дітям пропонують по черзі розглянути зображення державних символів України, а також герб свого міста, описати їх і пояснити, що означають такі символи – позначення. Наприкінці діти, стоячи, слухають Гімн України (у запису).

2. “Найдорожче”

Мета: формувати у дітей розуміння поняття «Батьківщина»; розкрити його загальну сутність – люди з різних країн і різної національності ставляться до своєї батьківщини, як до матері; виховувати любов до рідної землі.

Хід гри

Вихователь. Рідний край є не лише у нас, людей, а й у тварин. Він є навіть у маленького равлика. Коли людина перебуває далеко від рідної землі, вона сумує за нею. А тепер уявіть, що

вам довелося опинитися далеко від рідного дому. Щоб ви хотіли отримати від матері і чому саме це?

Діти обґрунтовують свої відповіді.

3. “Народні перлини”

Мета: розширювати знання дітей про Батьківщину; розвивати пізнавальний інтерес до усної народної творчості (прислів'я, приказки); виховувати ціннісне ставлення до рідного краю.

Матеріал: (прислів'я та приказки).

1. Людина без Батьківщини – як пташка без крил.
2. За рідною землею і в небі сумно.
3. Кожному мила своя сторона.
4. Де рідний край, там і під ялиною рай.
5. Той вітчизну любить, хто їй служить.
6. Батьківщина славить тих, хто трудиться.
7. У рідному домі і вода солодка.

Хід гри

Варіант 1. Вихователь промовляє початок прислів'я, а діти закінчують.

Варіант 2. Вихователь дає довільний набір слів із відомого прислів'я, а діти складають їх правильно.

4. “Знайди малюнок”

Мета: закріпити знання про творчість українського поета Тараса Шевченка, викликати бажання слухати його вірші, розглядати ілюстрації і прищеплювати любов до української поезії.

Матеріал: вірші поета, ілюстрації до них.

Хід гри

Група розподіляється на два гурти «Зірочка» та «Сонечко». Вихователь читає вірш Т.Шевченка, а діти серед виставлених

ілюстрацій знаходять ту, яка відповідає змістові вірша. Спочатку кажуть у якому рядку малюнок, потім називають його порядковий номер. Хто перший підніме руку і правильно відповість, той отримає фішку.

1. Вітер з гаєм розмовляє

Шепче з осокою,

Пливе човен по Дунаю

Один за водою...

2. Тече вода з-під явора

Яром на долину

Пишається над водою

Червона калина...

3. Розкажи, як за горою

Сонечко сідає,

Як у Дніпра веселочка

Воду позичає...

Перемагає та дитина, у якої збереться найбільше фішок.

5. "Де ти живеш?"

Мета: розширювати й закріплювати знання дітей про місто, про вулицю, на якій вони живуть; продовжувати вчити застосовувати ці знання; розвивати вміння зв'язно, логічно та граматично правильно висловлювати свої думки; виховувати любов до рідного міста, до своєї вулиці.

Матеріал: фарби, пензлики, папір.

Хід гри

Дітям пропонують намалювати свою вулицю.

Вихователь. Що вам найбільше подобається на вашій вулиці. За що ви любите її? (Діти розповідають). Усі ці вулиці складають місто, в якому ми народились і живемо. Для нас воно найрідніше. Це наша мала Батьківщина.

6. “Віночок дружби”

Мета: закріплювати знання дітей про дружбу, про право на неї, вміння розрізняти добрі та погані вчинки; виховувати бажання бути справжнім громадянином нашої країни.

Матеріал: по кілька квіток на липучках (для кожної дитини), на дошці кільце основа для віночка.

Хід

Вихователь починає прислів'я про дружбу та пропонує комусь із дітей (робить це по черзі) закінчити його. Якщо дитина закінчує прислів'я правильно, вона прикріплює квітку до віночка. Перемагає той, у кого залишається найменше квіток.

Прислів'я

1. З добрими людьми дружи, а лихих стережись.
2. Недовіра вбиває дружбу.
3. Людина без друзів, як дерево без коріння.
4. Дружба, як перстень, не має кінця.
5. Нас із тобою не розлити водою.
6. Дружба – найкраще багатство.
7. Добрий друг надійніший від кам'яного мосту.
8. З ким поведешся, того й наберешся.

7. “Одягни українку та українця”

Мета: закріплювати назви предметів українського національного

вбрання, їхні різновиди та призначення; виховувати інтереси до національної культурної спадщини свого народу.

Матеріал: площинні ляльки – українець та українка; предмети національного вбрання (з паперу).

Хід гри

Кожна дитина отримує ляльок – українку та українця, а також набори предметів жіночого та чоловічого національного вбрання. Треба вибрати потрібний одяг і вдягнути ляльок. Виконавши завдання, діти називають, що саме вони вдягнули лялькам.

8. “Обереги мого краю”

Мета: поглиблювати знання дітей про обереги рідного краю; вчити розповідати про них; розуміти їхнє символічне значення; виховувати почуття приналежності до українського народу, до його духовної та матеріальної культури.

Матеріал: розрізані на частини зображення калини, верби, рушника, вінка, сорочки-вишиванки.

Хід гри

Дітям роздають різні картинки – з них треба скласти предмет. Потім кожен розповідає про свій оберіг.

9. “Україна”

Діти викладають за допомогою мотузки карту України і відгадують загадку про Україну. А відтак вони складають слова «Україна» та «українці» за допомогою кубиків Зайцева.

Робота з картою України. Діти тримають в руках картки з назвами міст України. Потрібно знайти ці міста на карті та накрити їх відповідною карткою-назвою. Рідне місто діти накривають зображенням герба.

Фізкультхвилинка «Ми одна сім'я» (у колі)

В нашій групі ми сім'я. Раз, два, три (плескаємо в долоні).

Ми, і ви, і ти, і я (вказуємо на себе і на товариша).

Раз, два, три (плескаємо в долоні).

Усміхнись тому, хто поряд. Ми – одна сім'я. (Повторюємо спочатку, замінюючи слово «усміхнись» на «подружись», «обніми»).

Малювання. «Улюблені міста мого міста». Обговорення малюнків.

10. Мовленнєва вправа «Яке слово зайве»

Мета: збагачувати словник «святковою» лексикою; продовжувати ознайомлювати з символами, історією та традиціями відзначення українських народних свят.

Діти мають обрати із ряду слів зайве та пояснити свою думку:

1. Різдво, колядки, кутя, вертеп, Новий Рік.
2. Святий Миколай, грудень, щедрівка, чемна поведінка.
3. Паска, кутя, писанки, Христос Воскрес, весна.
4. Млинці, Масляна, проводи зими, новорічна ялинка.
5. Снігуронька, Новий рік, Дід Мороз, Святий Миколай.

11. Мовленнєва вправа «Закінчи речення»

1. Настав Новий Рік...
2. Святий Миколай з янголятами...
3. Щасливого Різдва...
4. На Великдень ми...
5. Повертайтеся пташки, щоб...
6. 8 Березня – особливе свято, тому що...
7. Я дякую матусі за те, що...
8. Хочу, щоб моя мама була завжди...

12. Мовленнєва вправа «Відгадай свято»

Мета: продовжувати ознайомлювати з традиціями відзначання українських народних свят; розвивати комунікативні здібності.

Діти мають догадатися, яке свято описує вихователь.

1. Цього ранку чемні діти знаходять під подушкою подарунки; їх дарує той, хто вночі спускається з неба.
2. На це свято ми готуємо смачненькі млинці та палимо багаття, проводжаючи зиму.
3. Це особливе свято, воно є днем народження Христа. Існують давні традиції святкування цього дня: господиня готує вечерю з 12 страв, обов'язково серед яких є кутя, а діти співають обрядові пісні – колядки.
4. Цього дня люди йдуть до церкви, щоб освятити паску та писанки.

13. Комунікативна ситуація «Поміркуй»

Мета: закріплювати знання про матеріал, властивості, використання різних іграшок; розвивати уяву, фантазію, комунікативні здібності.

Діти мають відповісти на запитання:

1. Як можна цікаво гратися керамічним іграшковим посудом?
2. Які змагання можна влаштувати використавши дзигу?
3. Які іграшки можна використати для організації театру?
4. Іграшка – це лише дитяча забава?
5. Книга – це іграшка?
6. Чому солом'яними та глиняними іграшками треба гратися дуже обережно?

14. Мовленнєва вправа “Закінчи прислів'я”

Мета: ознайомлювати з прислів'ями краєзнавчої тематики; розвивати комунікативні здібності.

Діти мають закінчити прислів'я.

1. Кожному мила...(своя сторона).
2. Добре тому, хто...(в своєму домі).
3. Вдома і стіни...(гріють).
4. Де народився, там...(і згодився).

5. Всюди добре, а вдома...(найкраще).

Чарівне слово. Вихователь називає слово (поряд, недалеко від тощо), а дитина має скласти з ним речення (Я живу поблизу театру тощо). Потім дитина називає слово, а речення складає той, хто сидить далі по колу.

15. Мовленнєва вправа «Чому так?»

Мета: вправляти у вмінні логічно мислити; розвивати комунікативні здібності.

Діти мають відповісти на запитання:

1. Чому в шпаківні маленький круглий отвір?
2. Чому називається щасливим дерево, у якому є гніздечко?
3. Чому вважають бідний сад, до якого не повернулися птахи?
4. Чому Великдень вважають великим святом? Чому люди радіють в цей день?
5. Чому людина не може жити без книги?
6. Чому не може бути конкурсу на найкращу маму в світі?

16. Мовленнєва вправа “Порівняй”

Мета: закріплювати знання про Україну; вправляти у вмінні порівнювати, узагальнювати.

Діти мають пояснити чим схожі шпак і ворона; ластівка й горобець; ластівка й зозуля/шпак; соловей і синичка; писанка й дряпанка; казка й вірш; малюнок і книжкова ілюстрація.

16. Мовленнєва вправа “Назви одним словом”. Діти мають назвати узагальнювальні слова для понять: день Святого Миколая, Новий Рік, Різдво, Масляна – ...(свята); грудень, січень, лютий – ...(зимові місяці), герб, прапор, гімн – ...(державні символи України); фольклор, гончарство, лозоплетіння – ...(народна творчість).